

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 października 2015 roku w sprawie V GC 153/13 z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przeciwko (...) z siedzibą w W. o zapłatę 5.828,30 złotych Sąd Rejonowy w Płocku:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.502,37 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 stycznia 2013r do dnia zapłaty;
2. w pozostałym zakresie powództwo oddalił;
3. zasądził od powódki rzecz pozwanego kwotę 479,34 zł tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego;
4. przyznał biegłemu Z. K. wynagrodzenie za opinię w wysokości 241,60 zł, którą to kwotę tymczasowo wypłacił ze Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Płocku;
5. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Płocku kwotę 168,45 zł tytułem kosztów wypłaconych tymczasowo przez Skarb Państwa Sąd Rejonowy w Płocku;
6. nakazał ściągnąć od powódki na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Płocku kwotę 1.252,54 zł tytułem kosztów wypłaconych tymczasowo przez Skarb Państwa Sąd Rejonowy w Płocku.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 18.09.2012r. roku na skutek kolizji drogowej uszkodzony został samochód marki T. (...) nr rej. (...), r. prod. 2000, stanowiący własność S. C., który go użytkował. Poszkodowany zgłosił szkodę do (...), z którym umowę odpowiedzialności cywilnej zawarł sprawca kolizji.

Ponieważ samochód był niezbędny poszkodowanemu w celu dojazdu do pracy, oraz do załatwiania spraw osobistych, w dniu 08.11.2012r. poszkodowany zawarł z (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. umowę najmu pojazdu zastępczego. Stawkę czynszu najmu samochodu zastępczego określono na kwotę 355,00 zł netto za każdy rozpoczęty dzień najmu bez limitu przejechanych kilometrów. Jednocześnie poszkodowany przelał na wymienioną spółkę wierzytelność z tytułu odszkodowania z polisy OC sprawcy.

Samochód zastępczy marki S. (...) wynajmowany był przez 20 dni, tj. w okresie od 08.11.2012r. do 28.11.2012r., co odpowiadało okresowi naprawy uszkodzonego auta. Za najem pojazdu zastępczego (...) sp. z o.o. wystawiła fakturę VAT na kwotę 5.519,26 zł brutto.

W dniu 30.11.2012r. (...) sp. z o.o. przelała w/w wierzytelność wobec pozwanego ubezpieczyciela na stronę powodową.

Strona powodowa wezwała stronę pozwaną do zapłaty kwoty 5.519,26zł z tytułu najmu samochodu zastępczego.

W dniu 25.01.2013r. pozwany przyznał odszkodowanie w wysokości 1968,00 zł weryfikując czas naprawy do 9 dni oraz stawkę dobową najmu pojazdu zastępczego do kwoty 250,00 zł netto, a także potrącając koszty zaoszczędzone stanowiące nieponiesione wydatki na eksploatację uszkodzonego pojazdu z wysokości 20% poniesionych kosztów.

Technologiczny czas naprawy samochodu uszkodzonego wynosi 3 dni robocze, w związku z tym uzasadniony ekonomicznie czas najmu pojazdu zastępczego wynosił 9 dni kalendarzowych. Stawka najmu przyjęta przez stronę powodową dla pojazdu zastępczego w stosunku do użytkowanego przez poszkodowanego 12-letniego pojazdu,

była zawyżona w stosunku do średniej i nie mieściła się w przedziale stosowanych stawek najmu w P.. W klasie odpowiadającej pojazdowi uszkodzonemu stawka najmu pojazdu zastępczego wynosiła 135,72 zł netto za 1 dobę.

W powyższym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy podstawę odpowiedzialności strony pozwanej stanowi umowa odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, w ramach której ubezpieczyciel na zasadzie art. 822 k.c. w zw. z art.

34 i 35 ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 roku nr 124, poz. 1152 z poz. zm.) przejął odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów.

Stosownie do treści art. 822 k.c. w wyniku zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Świadczenie ubezpieczyciela obejmuje zapłatę sumy pieniężnej odpowiadającej wysokości poniesionej przez poszkodowanego szkody (art. 805 k.c.).

Zgodnie z art. 34 ust.1 w/w ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego OC może przy tym dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (art. 19 ust. 1 powołanej ustawy).

Zdaniem Sądu I instancji, nie budzi wątpliwości dopuszczalność konstrukcji przelewu powierniczego w celu ściągnięcia wierzytelności (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8.07.2011 r. IV CNP 103/10 LEX nr 1129139, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6.05.2004r. II CK 252/03 LEX nr 585754).

Z kolei według art. 35 ustawy ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Ubezpieczyciel odpowiada przy tym w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego (art. 36 ust. 1 ustawy).

Zdaniem Sądu Rejonowego, w niniejszej sprawie nie budziła wątpliwości odpowiedzialność strony pozwanej za skutki kolizji drogowej z dnia 18.09.2012r. Sprawca kolizji, który uznał swoją odpowiedzialność za zdarzenie, był ubezpieczony

w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych

o pozwanego (...). Poza sporem było również, że poszkodowany S. C. doznał

w tym zdarzeniu szkody majątkowej w postaci uszkodzenia samochodu marki T. (...) nr rej. (...), r. prod. 2000. W konsekwencji tego niezbędnym stało się,

w celu dojazdu do pracy, dowozu wnuków do przedszkola oraz do załatwiania spraw osobistych korzystanie z samochodu zastępczego. Wysokość szkody została określona w oparciu o regulację art. 361 § 2 k.c., zgodnie z którą naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Sąd I instancji wskazał, iż strona powodowa – (...) sp. z o.o., jako nabywca wierzytelności pierwotnie poszkodowanego S. C., wstąpiła

w prawa w/w zakresie szkody związanej z wynajęciem samochodu zastępczego R. (...) r. prod. 2010 na czas naprawy samochodu uszkodzonego w czasie kolizji,

tj. T. (...).

Celem naprawienia szkody jest przywrócenie stanu majątkowego poszkodowanego do stanu poprzedniego (art. 363 i 361 k.c.). Zgodnie z treścią

art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła.

W piśmiennictwie podkreśla się, że normalnym następstwem w rozumieniu

art. 361 § 1 k.c. jest bardzo często niemożność korzystania z samochodu przez poszkodowanego, nie tylko w sytuacji jego uszkodzenia, ale również zniszczenia. Jeżeli więc poszkodowany poniósł w związku z tym koszty, które były konieczne na wynajem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8.09.2004 r., IV CK 672/2003, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26.11.2002 r. V CKN 1397/2000, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5.11.2004 r. II CK 494/2003, Biuletyn Sądu Najwyższego 2005/3). Oceny, czy poniesienie określonych kosztów mieści się

w ramach szkody i normalnego związku przyczynowego, jak podkreślał Sąd Najwyższy, należy dokonywać na podstawie indywidualnej sytuacji poszkodowanego

i konkretnych okoliczności sprawy (por. np. uzasadnienie wyroku z dnia 16.05.2002 r. V CKN 1273/2000 LexPolonica nr 379756 czy wyroku z dnia 20.02.2002 r. V CKN 908/2000 LexPolonica nr 379786).

Utrata możliwości korzystania z rzeczy stanowi szkodę majątkową, w związku czym poniesione wydatki na najem pojazdu zastępczego podlegają wyrównaniu – jako wydatki konieczne. Jednakże granicę odpowiedzialności powinna stanowić wysokość lokalnych stawek czynszu najmu pojazdu o zbliżonej klasie. Ponadto, przy szkodzie częściowej czas koniecznego najmu powinien być wyznaczony rzeczywistym czasem naprawy w normalnym jej toku, z uwzględnieniem czynności likwidacyjnych.

W przedmiotowej sprawie Sąd I instancji podzielił w tym względnie stanowisko, które dominuje w doktrynie i znajduje aprobatę u Rzecznika Ubezpieczonych (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08.09.2004 r., IV CK 672/03, LEX nr 146324).

Odnosząc powyższe rozważania do okoliczności niniejszej sprawy Sąd Rejonowy wskazał, że powódka domagała się zwrotu faktycznie poniesionych kosztów najmu pojazdu zastępczego i przedstawiła na tę okoliczność dowód w postaci faktury VAT, wystawionej przez warsztat zajmujący się tego typu najmem, funkcjonujący

w miejscu zamieszkania poszkodowanego, a więc na terenie zaliczanym do rynku lokalnego. Zdaniem Sądu I instancji, nie budzi wątpliwości, iż faktura stanowi wystarczający dowód na okoliczność faktycznie stosowanej stawki wynagrodzenia przez dany podmiot, skoro jest to podstawowy dokument stosowany w obrocie gospodarczym, potwierdzający fakt wykonania usługi oraz ustaloną cenę. Z faktem wystawienia takiego dokumentu wiążą się ponadto określone obowiązki w zakresie rozliczeń podatkowych. Pozwany nie kwestionował konieczności najmu pojazdu zastępczego, a jedynie obniżył (zweryfikował) jej koszty, stosując niższą stawkę i krótszy czas najmu.

Wobec powyższego, roszczenie powódki Sąd Rejonowy uznał za uzasadnione, jednakże jedynie w części. Jako uzasadnienie dochodzonej kwoty powódka wskazała, iż zastosowana stawka czynszu najmu wynosiła 224,36 zł netto za dobę. Powódka podała, iż powyższa kwota jest stawką rynkową i nie jest wygórowana. Teza ta nie znajduje jednak odzwierciedlenia w rzeczywistości i nie została przez powódkę udowodniona zgodnie z zasadą ciężaru dowodu (art. 6 k.c.). Natomiast powołany w sprawie biegły najwyższą stawkę najmu samochodu zastępczego stosowaną przez firmy z rynku lokalnego profesjonalnie zajmujące się wynajmowaniem pojazdów, przy przyjęciu współczynnika spadku cen wynajmu na poziomie 5 %, określił na kwotę 135,72 zł brutto. Sąd I instancji uznał opinię biegłego za wiarygodną i na tej podstawie wyliczył zasądzoną powodowi kwotę, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Podobnie zarzut pozwanego dotyczący czasu naprawy w kontekście stwierdzenia przez stronę pozwaną nieuzasadnionej zwłoki warsztatu znajduje uzasadnienie zarówno w świetle pisemnej opinii biegłego Z. K. oraz ustnej opinii uzasadniającej, jak i w świetle zasad doświadczenia życiowego. Biegły, na podstawie szczegółowych wyliczeń, określił, iż naprawa uszkodzonego pojazdu mogłaby być wykonana w łącznym czasie wynoszącym 17,5

roboczo godzin, tj., 3 dni roboczych. Wynika to z faktu, iż naprawa blacharsko-lakiernicza przedmiotowego pojazdu była w istocie nieskomplikowana oraz dokonywana w nieautoryzowanym przez producenta warsztacie, zajmującym się profesjonalnie wykonywaniem usług napraw pojazdów samochodowych, zgodnie z technologią producenta. Tym samym, w opinii biegłego, uwzględniając datę najmu pojazdu zastępczego, uzasadniony ekonomicznie okres najmu powinien wynieść 9 dni kalendarzowych i tenże pogląd podzielili również Sąd Rejonowy.

Dodatkowo Sąd I instancji zauważył, iż poszkodowany nie spowodował kolizji, nie przyczynił się do powstania szkody, a jego zachowanie w przedmiocie wynajmu samochodu było całkowicie zasadne. Wynajęcie przez poszkodowanego pojazdu zastępczego, będące normalnym następstwem deliktu, nie narusza obowiązku współdziałania wierzyciela z dłużnikiem (art. 354 k.c.) i odpowiada społeczno-gospodarcemu celowi tego uprawnienia oraz zasadom współżycia społecznego.

W odniesieniu do żądania zasądzenia odsetek ustawowych Sąd uwzględnił, iż zgodnie z treścią art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124 poz. 1152 z późn. zm.), świadczenie odszkodowawcze zakładu ubezpieczeń wynikające z umowy ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu mechanicznego powinno być spełnione w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Zgodnie zaś z ust. 2 tego przepisu, w przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

W orzecznictwie na gruncie terminu spełnienia świadczenia przez ubezpieczyciela trafnie wskazuje się, iż późniejsza zapłata tego świadczenia może być usprawiedliwiona jedynie wówczas, gdy ubezpieczyciel wykaże istnienie przeszkód w postaci niemożliwości wyjaśnienia okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności albo wysokości świadczenia, mimo działań podejmowanych z wymaganą od niego starannością profesjonalisty, według standardu, którego reguły wyznacza przepis art. 16 ustawy z dnia 22.05.2003r. o działalności ubezpieczeniowej (j.t. Dz. U. z 2013r., poz. 950). Istnienie okoliczności usprawiedliwiających przekroczenie trzydziestodniowego terminu podlega indywidualnej ocenie w realiach konkretnej sprawy. Niewykazanie ich świadczy o popadnięciu ubezpieczyciela w opóźnienie ze spełnieniem świadczenia. Skutki opóźnienia określone są m.in. w art. 481 § 1 k.c. i obligują dłużnika do zapłaty odsetek (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20.02.2014r., I ACa 1080/13, nr LEX 1439194).

W niniejszej sprawie ustalenie odpowiedzialności pozwanego nie zależało od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego. Pozwany nie wykazał również istnienia szczególnych okoliczności, które uzasadniałyby konieczność dłuższego wyjaśnienia sprawy w rozumieniu art. 14 ust. 2 powołanej wyżej ustawy. Z tego względu Sąd Rejonowy uznał jako odpowiedni dla wyjaśnienia wszystkich niezbędnych okoliczności termin 30- dniowy, który co do zasady liczony od daty złożenia zawiadomienia o szkodzie. Jednak w przypadku roszczenia za wynajem jako datę zgłoszenia o wypadku Sąd I instancji przyjął wezwanie do zapłaty kosztów wynajmu, albowiem dopiero od tego momentu pozwany powziął informację o fakcie wynajmu i poniesionych z tego tytułu kosztach. W niniejszej sprawie powód nadał pismo zawierające wezwanie do zapłaty kosztów najmu w dniu 07.12.2012r., biorąc zaś pod uwagę 7-dniowy termin na doręczenie przesyłki, zasadność domagania się odsetek od dnia 15.01.2013r. nie budzi wątpliwości.

Zgodnie z art. 481 §1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Na podstawie tego przepisu Sąd zasądził w wyroku od pozwanego na rzecz powódki odsetki ustawowe od kwoty 1.502,37 zł od dnia 15.01.2013r. do dnia zapłaty.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie powołanych wyżej przepisów orzekł jak w sentencji wyroku.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., obciążając nimi w całości powoda jako stronę przegrywającą, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. W przedmiotowej sprawie Sąd rozdzielił koszty procesu pomiędzy stronami przyjmując, iż powód wygrał w 27,22 % a pozwany w 72,78 % i w taki zakresie rozliczając wzajemnie koszty zastępstwa procesowego i koszty opinii biegłego z uwzględnieniem zaliczki wpłaconej przez pozwanego. (wyrok k. 523 -524, uzasadnienie k. 530-539)

Apelację od powyższego wyroku wniosły obie strony.

Powódka zaskarżyła wyrok w części, to jest w punktach 2, 3, 5 i 6.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

1) naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, a w szczególności:

a) naruszenie przepisu art. 227, 229 i 230 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i prowadzenie przez Sąd Rejonowy postępowania dowodowego (dowód z opinii biegłego) na okoliczności niesporne między stronami tj.:

- na okoliczność ustalenia, czy wynajmowany pojazd zastępczy był takiej samej klasy, jak pojazd uszkodzowanego marki T. (...) nr rej. (...) zakwalifikowany do pojazdów klasy D, uszkodzony w kolizji z dnia 18 września 2012 r., podczas gdy pozwany nie zakwestionował klasy pojazdu wynajętego przez uszkodzowanego w związku z zaistniałą szkodą na etapie postępowania likwidacyjnego szkody;

- na okoliczność ustalenia stawki dobowej najmu pojazdu zastępczego, podczas gdy Sąd I instancji pominął fakt, że w wydanej decyzji z dnia 25 stycznia 2013 r. doręczonej powódce w dniu 07 lutego 2013 r. w przedmiocie szkody nr (...) pozwany uznał zasadność najmu pojazdu zastępczego w zakresie 9 dni po stawce 250 zł netto za dobę, a przyznane odszkodowanie obniżył o zaoszczędzone koszty związane z eksploatacją pojazdu,

co dowodzi, iż kwestia klasy pojazdu zastępczego oraz wysokość stawki dobowej najmu nie budziły wątpliwości pozwanego i pozostawały bezsporne między stronami, co było wiążące dla stron na dzień wniesienia pozwu;

b) naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w przedmiocie oceny dowodu z opinii biegłego sądowego mgr inż. Z. K., a w konsekwencji oparcie rozstrzygnięcia przedmiotowego sporu na tejże opinii, która nie jest miarodajna dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem:

- biegły sądowy mgr inż. Z. K. wyliczył czas naprawy, nie uwzględniając przestoju spowodowanych działaniem ubezpieczyciela tj. 11 dni oczekiwania przez warsztat na wykonanie dodatkowych oględzin pojazdu, akceptację zakresu naprawy pojazdu uszkodzowanego, co dowodzi, wbrew przyjętym przez Sąd I instancji tezom, iż czas naprawy pojazdu uszkodzowanego, a przez to zasadny czas najmu pojazdu zastępczego wynosił 20 dni, a nie jak stwierdził biegły 9 dni,

- biegły sądowy mgr inż. Z. K. wyliczył średnią stawkę dobową w zakresie najmu pojazdów zastępczych klasy C tj. 135,72 zł netto, błędnie zakładając, iż wiek pojazdu uszkodzowanego marki T. (...) nr rej. (...) - tj. 12 lat — decyduje o zaliczeniu go do klasy C, podczas gdy według europejskiego podziału klas pojazdów osobowych - decydującym kryterium przesądzającym o klasyfikacji pojazdu jest wielkość pojazdu, a nie jego wiek,

a zgodnie z powołaną klasyfikacją obowiązującą na rynku motoryzacyjnym Polski, pojazd marki T. (...) należy do klasy D, toteż przyjęte przez Sąd I instancji ustalenia biegłego nie mogły stanowić podstawy rozstrzygnięcia niniejszego sporu;

c) naruszenie przepisu z art. 308 k.p.c. i 309 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez nieuzasadnione pominięcie dowodu z dokumentów prywatnych przedłożonych w załączeniu do pozwu tj. korespondencji e-mail S. L. -pracownika warsztatu (...) sp. z o.o. (czas od dnia 14 listopada 2012 roku do dnia 26 listopada 2012 roku) oraz kalendarza najmu pojazdu zastępczego w związku ze szkodą z dnia 18 września 2012 roku, z których jednoznacznie wynika, iż 20 dni postoju pojazdu uszkodzonego w warsztacie spowodowane było przede wszystkim koniecznością oczekiwania na dodatkowe oględziny ubezpieczyciela i akceptację zgłoszonych przez warsztat dodatków do zakresu naprawy, a zatem nie doszło do nieuzasadnionej zwłoki po stronie warsztatu w procesie naprawy, co Sąd I instancji całkowicie pominął w zakresie ustalenia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;

e) naruszenie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie przez Sąd I instancji, że w niniejszym sporze powódka wygrała w 27,22% a pozwany w 72,78%, podczas gdy Sąd I instancji pominął fakt, iż po wytoczeniu powództwa pozwany wypłacił na rzecz powódki kwotę 1.968,00 zł, a zatem sumując kwotę zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda przez Sąd I instancji tj. 1502,37 zł i kwotę wypłaconą przez pozwanego w toku procesu tj. 1968,00 zł, kwota przyznanego powódce odszkodowania z tytułu najmu pojazdu zastępczego wynosi 3.470,37 zł, co stanowi 62,87% kwoty objętej pozwem tj. 5.519,26 zł, a w konsekwencji stanowi, iż powódka wygrała w 62,88%, a pozwany w 37,12%;

2) naruszenie prawa materialnego, a w szczególności:

a) naruszenie przepisu art. 15 i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1206 ze zm.) poprzez niezastosowanie na skutek pominięcia okoliczności, iż zakład ubezpieczeń ma powinność przeprowadzenia w toku postępowania likwidacyjnego postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, i pominięcie w tym kontekście przez Sąd Rejonowy istotnego faktu, że w wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego pozwany ubezpieczyciel uznał zasadność najmu pojazdu zastępczego w zakresie 9 dni po stawce 250 zł netto za dobę (vide decyzja pozwanego z dnia 25 stycznia 2013 r.) - a wyniki postępowania likwidacyjnego winny mieć wiążący wpływ na ocenę stanowiska procesowego pozwanego wyznaczającego zakres sporu między stronami procesu;

b) naruszenie przepisu art. 361 i 363 k.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie, iż przyznane odszkodowanie nie musi pokrywać w całości poniesionych przez poszkodowanego, udokumentowanych i uzasadnionych kosztów najmu pojazdu zastępczego zgodnie z zasadą pełnego odszkodowania.

Wskazując na powyższe zarzuty powódka wniosła o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w części tj. w pkt. 2, 3, 5 i 6 poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 2.048,89 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego za pierwszą instancję według norm przepisanych,

ewentualnie o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku w części tj. w pkt. 2, 3, 5 i 6 oraz przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym, wedle norm przepisanych. (apelacja powódki k.545 – 552)

Pozwany zaskarżył wyrok w części, to jest w punktach 1,3 i 5, zarzucając:

I/ naruszenie prawa materialnego:

1/ art. 405 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie i uznanie, iż pozwany obowiązany jest wypłacić powódce kwotę 1.502,37 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego przez okres 9 dni przy stawce dobowej 135,72 zł netto, podczas gdy pozwany wypłacił powódce odszkodowanie w wysokości 1.968 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres 9 dni przy stawce dobowej 250 zł netto, czym spełnił roszczenie powódki;

II/ naruszenie przepisów postępowania, mających istotny wpływ na jego treść:

1/ art. 233 k.p.c. poprzez nadużycie zasady swobodnej oceny dowodów poprzez dokonanie wybiórczej oceny zebranego materiału dowodowego bez jego wszechstronnego rozważenia, a w szczególności:

- ustalenie, iż powódka doznała szkody z tytułu najmu pojazdu zastępczego w łącznej wysokości 3.470,37 zł, podczas gdy zgodnie z ustaleniami biegłego wysokość szkody winna wynieść 1.502,37 zł (co wynika z ustalenia zasadności najmu przez 9 dni przy stawce dobowej w wysokości 135,72 zł netto);

- pominięcie dowodu z dokumentu przyznającego od pozwanego na rzecz powódki odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego w wysokości 1.968 zł za najem pojazdu zastępczego za okres 9 dni przy stawce dobowej w wysokości 250 zł netto;

2/ art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, iż powódka w przedmiotowej sprawie udowodniła zasadność i wysokość dochodzonego w pozwie roszczenia w stosunku do pozwanego;

III/ błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na błędnej, nielogicznej ocenie oraz interpretacji dokumentów przedłożonych w sprawie i uznanie, iż:

- pozwany nie wypłacił powódce odszkodowania za najem pojazdu zastępczego za okres 9 dni, podczas gdy pozwany wypłacił odszkodowanie powódce za najem pojazdu zastępczego w okresie 9 dni przy stawce dobowej 250 zł netto.

Wskazując na powyższe zarzuty pozwany wniósł o:

1/ zmianę zaskarżonego wyroku w ten sposób, iż Sąd oddali powództwo w punkcie 1 oraz zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 3 i 5 poprzez zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

2/ zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za postępowanie odwoławcze;

ewentualnie o:

3/ uchylenie zaskarżonego wyroku we wskazanych punktach: 1, 3 i 5 i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Wejherowie do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego jako części kosztów postępowania. (apelacja k. 555- 557)

Pozwany w odpowiedzi na apelację powódki wniósł o oddalenie w całości apelacji powódki i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą według norm przepisanych. (odpowiedź na apelację k. 568- 569)

Powódka w odpowiedzi na apelację pozwanego wniosła o oddalenie apelacji

w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych. (odpowiedź na apelację k. 571- 576)

Sąd Okręgowy, Sąd Gospodarczy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie. Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy i wyczerpujący przeprowadził postępowanie dowodowe oraz dokonał w znacznej części prawidłowych ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne z tą zmianą, że przedmiotem najmu był samochód marki R. (...) (dowód: umowa najmu w aktach szkodowych k. 245, 127).

Z podniesionych w apelacjach zarzutów, w pierwszej kolejności rozważenia wymagają zarzuty dotyczące naruszenia przepisów kodeksu postępowania cywilnego, gdyż poprawność zastosowania przepisów prawa materialnego może być oceniana jedynie w odniesieniu do stanu faktycznego ustalonego zgodnie z zasadami procedury cywilnej (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 2 lipca 2004 roku, w sprawie II CK 409/03, opubl. Lex nr 148384).

Pozbawiony racji jest zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na błędnej, nielogicznej ocenie oraz interpretacji dokumentów przedłożonych w sprawie.

Wbrew stanowisku skarżącego, Sąd Rejonowy na stronie 2 uzasadnienia (k. 531) prawidłowo ustalił, że w dniu 25.01.2013r. pozwany przyznał odszkodowanie w wysokości 1.968,00 zł weryfikując czas naprawy do 9 dni oraz stawkę dobową najmu pojazdu zastępczego do kwoty 250,00 zł netto, a także potrącając koszty zaoszczędzone stanowiące nieponiesione wydatki na eksploatację uszkodzonego pojazdu z wysokości 20% poniesionych kosztów. W dniu 28.01.2013r. pozwany wpłacił powyższą kwotę na konto powódki.

Nie sposób również zgodzić się z zarzutem naruszenia art. 233 k.p.c.

Pozwany reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika zarzuca Sądowi Rejonowemu naruszenie całego art. 233 k.p.c. Jednakże § 2 tego przepisu dotyczy sytuacji odmowy przedstawienia przez stronę dowodu, która w sprawie nie miała miejsca. Sąd Okręgowy odniósł zatem wskazany w apelacji zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. do § 1 tego przepisu, który stanowi, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Ocena wiarygodności i mocy dowodowej poszczególnych środków dowodowych stanowi podstawowe zadanie sądu orzekającego, przy czym powinna być ona dokonana w sposób konkretny, w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał dowodowy. Przyjmuje się, że moc dowodowa oznacza siłę przekonania o istnieniu lub nieistnieniu weryfikowanego w postępowaniu dowodowym faktu, uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych. Z kolei wiarygodność danego dowodu wynika z jego indywidualnych cech i obiektywnych okoliczności, za względu na które zasługuje on w ocenie sądu na wiarę lub nie (zob. J. Klich-Rump, Podstawa faktyczna rozstrzygnięcia sądowego w procesie cywilnym, Warszawa 1977,

s. 132 i n.). Swobodna ocena dowodów nie może być dowolna. Z tych względów przyjmuje się, że jej granice wyznaczane są przez kryteria: logiczne, ustawowe

i ideologiczne (zob. wyr. SN z 12.2.2004 r., II UK 236/03, opubl. Legalis). Sąd ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków poprawnych logicznie. Zastrzeżona dla sądu swobodna ocena dowodów nie opiera się na ilościowym porównaniu przedstawionych przez świadków i biegłych spostrzeżeń oraz wniosków, lecz na odpowiadającym zasadom logiki powiązaniu ujawnionych

w postępowaniu dowodowym okoliczności w całość zgodną z doświadczeniem życiowym (wyr. SN z 20.3.1980 r., II URN 175/79, OSNC 1980, nr 10, poz. 200). Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c., choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć również logiczne

i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne (tak też SN w wyroku z 27.9.2002 r., IV CKN 1316/00, opubl. Legalis). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub

gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyr. SN z 27.9.2002 r., II CKN 817/00, Legalis; wyr. SN z 16.12.2005 r., III CK 314/05, OwSG 2006, nr 10, poz. 110).

W oparciu o opinię biegłego Sąd Rejonowy ustalił, że technologiczny czas naprawy samochodu uszkodowanego wynosi 3 dni robocze, w związku z tym uzasadniony ekonomicznie czas najmu pojazdu zastępczego wynosił 9 dni kalendarzowych. Stawka najmu przyjęta przez stronę powodową dla pojazdu zastępczego w stosunku do użytkowanego przez uszkodzonego 12-letniego pojazdu, była zawyżona w stosunku do średniej i nie mieściła się w przedziale stosowanych stawek najmu w P.. W klasie odpowiadającej pojazdowi uszkodzonemu stawka najmu pojazdu zastępczego wynosiła 135,72 zł netto za 1 dobę.

Z rozważań prawnych jednoznacznie wynika, że Sąd Rejonowy uznał roszczenie powódki za uzasadnione jedynie w części, to jest w zakresie kwoty 1.502,37 zł stanowiącej czynsz najmu za 9 dni najmu według stawki 135,72 zł netto za dobę
+ 23 % podatek od towarów i usług.

Wbrew stanowisku pozwanego, Sąd I instancji nie ustalił, że powódka doznała szkody z tytułu najmu pojazdu zastępczego w łącznej wysokości 3.470,37 zł i nie pominął dowodu z dokumentu przyznającego od pozwanego na rzecz powódki odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego w wysokości 1.968 zł.

Wydając zaskarżony wyrok Sąd Rejonowy nie uwzględnił kwoty wypłaconego odszkodowania i oświadczenia powódki o cofnięciu pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 1.968 zł bez odsetek zawartego w piśmie z dnia 29 stycznia 2013r. (k. 65).

Nie jest też trafny zarzut naruszenia art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, iż powódka w przedmiotowej sprawie udowodniła zasadność i wysokość dochodzonego w pozwie roszczenia w stosunku do pozwanego.

Artykuł 232 k.p.c., określając reguły rozkładu ciężaru dowodu, stanowi niejako procesowy „odpowiednik” przepisu art. 6 k.c. Wyraża zasadę kontradyktoryjności, zgodnie z którą ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego i to strony, a nie sąd, pozostają dysponentem toczącego się postępowania i one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik (wyrok Sądu Najwyższego z 7 maja 2008 roku, II PK 307/07, Legalis; wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 1998 roku, II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662). Oznacza to, że to strona ma obowiązek wyraźnego powołania konkretnego środka dowodowego dla wykazania podnoszonych przez siebie twierdzeń, uzasadniających żądanie. Przepis art. 232 zd. 1 k.p.c. wskazuje jedynie na obowiązek przedstawienia faktów i dowodów przez strony. Przepis ten nie stanowi podstawy wyrokowania sądu i z tego względu nie może mieć wpływu na poprawność wydanego przez sąd rozstrzygnięcia (wyrok Sądu Najwyższego z 15 lutego 2008 roku, I CSK 426/07, Legalis). Adresatem omawianej normy są strony, a nie sąd, co oznacza, że to strony obowiązane są przedstawiać dowody, a sąd nie jest władny tego obowiązku wymuszać. Nie może również co do zasady zastępować stron w jego wypełnieniu (wyrok Sądu Najwyższego z 7 listopada 2007 roku, II CSK 293/07, Legalis).

Artykuł 6 k.c. ustanawia podstawową regułą dowodową, zgodnie z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

Konsekwencją niewykazania przez stronę prawdziwości jej twierdzeń o istotnych faktach jest to, że fakty te nie będą stanowiły podstawy rozstrzygnięcia sądowego, przez co strona nie osiągnie korzystnego dla siebie orzeczenia.

Działanie reguły ogólnej z art. 6 k.c. wymaga wskazania, że na gruncie prawa cywilnego materialnego fakty (okoliczności), z którymi prawo łączy powstanie, zmianę lub ustanie stosunków cywilnoprawnych, są zdarzeniami cywilnoprawnymi. Stanowi to podstawę do podziału, na tle omawianego artykułu, faktów dowodzonych

w procesie cywilnym na trzy rodzaje: a) fakty prawotwórcze, b) fakty tamujące powstanie prawa, c) fakty niweczące prawo. Reguła art. 6 k.c. ma więc złożone znaczenie materialnoprawne i procesowe i powszechnie w doktrynie przyjmuje się, że powód powinien udowodnić fakty prawotworzące a pozwany fakty niweczące to prawo lub uniemożliwiające jego powstanie.

Do naruszenia art. 6 k.c. dochodzi gdy sąd orzekający przypisuje obowiązek dowodowy innej stronie niż ta, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne dochodzi (stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy, Izba Cywilna w wyroku z 15 marca 2012 roku, I CSK 345/11, opubl.: Legalis).

Taka sytuacja w rozpoznawanej sprawie nie miała miejsca.

W prawidłowo ustalonym stanie faktycznym nie jest też trafny zarzut naruszenia art. 405 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie.

Zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 1.502,37 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego przez okres 9 dni przy stawce dobowej 135,72 zł netto w sytuacji gdy pozwany po wytoczeniu powództwa wypłacił powódce odszkodowanie w wysokości 1.968 zł tytułem zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego za okres 9 dni przy stawce dobowej 250 zł netto pomniejszonej o 20% kosztów zaoszczędzonych na eksploatacji uszkodzonego pojazdu nie stanowiło podstawy do zastosowania wskazanych w apelacji przepisów.

W tym wypadku Sąd Rejonowy naruszył przepis art. 824¹ § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie, którego to naruszenie w granicach zaskarżenia Sąd Okręgowy uwzględnił z urzędu.

Zakres akcesoryjnej odpowiedzialności ubezpieczyciela pokrywa się zasadniczo z zakresem odpowiedzialności cywilnoprawnej posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym wynikającym z przepisów kodeksu cywilnego określających zakres odpowiedzialności odszkodowawczej. W myśl art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Artykuł art. 361 § 2 k.c. przewiduje także odpowiedzialność za straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym sprawę, w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego, że zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie lub zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego

(uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11, OSNC 2012, nr 3, poz. 28; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r.,

III CZP 76/13 OSNC 2014/9/85). Sąd Najwyższy wykluczył, aby szkodę majątkową stanowiła sama utrata możliwości korzystania z pojazdu. Odmienna jednak sytuacja zachodzi wówczas, jeżeli doszło już do poniesienia przez poszkodowanego wydatków na uzyskanie pojazdu zastępczego w okresie jego naprawy albo, przy tzw. szkodzie całkowitej, w okresie niezbędnym do nabycia nowego pojazdu. Są to wydatki poniesione w następstwie zdarzenia szkodzącego, które by nie powstały bez tego zdarzenia, prowadzące do powypadkowego zmniejszenia majątku poszkodowanego, czyli straty (art. 361 § 2 k.c.). Szkodę stanowią bowiem również konieczne wydatki związane ze zdarzeniem szkodzącym. Stratą, w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., są więc objęte także te wydatki, które służą ograniczeniu lub zapobieżeniu negatywnych następstw majątkowych doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia (zniszczenia) pojazdu.

Nieemożność korzystania z pojazdu jest źródłem szkody o charakterze majątkowym wówczas, gdy spowoduje wydatki posiadacza uszkodzonego lub zniszczonego pojazdu na najem pojazdu zastępczego.

Skoro za celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego Sąd I instancji uznał wydatki w kwocie 1.502,37 zł, a pozwany po wytoczeniu powództwa wypłacił powódce odszkodowanie z tego tytułu w wysokości 1.968 zł, to roszczenie powódki z tytułu kosztów najmu zostało zaspokojone w całości.

Powódka cofnęła powództwo ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 1.968 zł, bez odsetek, co uzasadniało umorzenie postępowania w tej części na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.

Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji (art. 378 § 1 k.p.c.).

Apelacja powódki jest niezasadna podlega oddaleniu.

Zarzut naruszenia przepisu art. 227, 229 i 230 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i prowadzenie przez Sąd Rejonowy postępowania dowodowego (dowód z opinii biegłego) na okoliczności niesporne między stronami nie może być skutecznie podniesiony na etapie postępowania apelacyjnego, ponieważ powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie zgłosiła zastrzeżeń na podstawie art. 162 k.p.c. do postanowienia z dnia 15 lipca 2014r. o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego.

Przepis art. 162 k.p.c. daje możliwość reakcji strony na dostrzeżone w toku posiedzenia uchybienia sądu w zakresie przepisów postępowania. W ten sposób strona może wskazać na każde naruszenie przepisów procedury, bez względu na ich wagę dla toczącego się postępowania. Celem regulacji art. 162 k.p.c. jest zapobieganie nielojalności procesowej przez zobligowanie stron do zwracania na bieżąco uwagi sądu na wszelkie uchybienia procesowe w celu ich niezwłocznego wyeliminowania

i niedopuszczenie do celowego tolerowania przez strony takich uchybień z zamiarem późniejszego wykorzystania ich w środkach odwoławczych (wyr. SN z 4.10.2006 r.,

II CSK 229/06, Legalis).

Chybiony jest zarzut naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art.

278 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zebranego w sprawie i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w przedmiocie oceny dowodu z opinii biegłego sądowego mgr inż. Z. K..

Opinia biegłego podlega, jak inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz co odróżnia ją pod tym względem, to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej. Skuteczność omawianego zarzutu zależy zatem od wykazania, że Sąd I instancji kryteriów tych nie uwzględnił.

Dla oceny opinii biegłego sądowego istotne znaczenie ma to, czy w sposób rzetelny i jednoznaczny zarazem udziela ona odpowiedzi na zadane przez sąd pytanie, dotyczące istotnej z punktu widzenia rozstrzygnięcia w danej sprawie kwestii, która wymaga pozaprawnej specjalistycznej wiedzy fachowej (tak też Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 14 czerwca 2013 roku, I ACa 136/13, opubl. Legalis).

Zdaniem Sądu Okręgowego, sporządzone w sprawie opinie biegłego sądowego (pisemna i ustna) odpowiadają na pytania postawione w tezach dowodowych, są rzetelne, a także nie zawierają wewnętrznych sprzeczności czy niejasności. Biegły

w sposób wyczerpujący odniósł się do zarzutów powódki dotyczących opinii pisemnej sformułowanych w piśmie złożonym w dniu 2 lutego 2015r. Do ustnej uzupełniającej opinii biegłego powódka nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń.

Przedstawione przez biegłego opinie są stanowcze w swej treści i nie budzą wątpliwości Sądu, stąd należało uznać je za w pełni wiarygodny dowód w niniejszej sprawie.

Opinie biegłego zostały ocenione przez Sąd I instancji zgodnie

z wymogami art. 233 § 1 k.p.c.

Ustalenia faktyczne Sądu I instancji oparte na opinii biegłego są zgodne z jej treścią oraz z zasadami logiki i wiedzy powszechnej. Ostateczna ocena uzasadnionego czasu najmu pojazdu zastępczego należy do Sądu i wiąże się ze stosowaniem prawa materialnego, a nie oceną dowodów.

W ustnej opinii biegły sądowy szczegółowo uzasadnił dlaczego do czasu naprawy nie wliczył czasu oczekiwania przez warsztat na wykonanie dodatkowych oględzin pojazdu i dlaczego w rozpoznawanej sprawie uzasadnione jest stosowanie stawek najmu pojazdów zastępczych klasy C a nie D.

Pozbawiony racji jest również naruszenie przepisu z art. 308 k.p.c. i 309 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez nieuzasadnione pominięcie dowodu z dokumentów prywatnych przedłożonych w załączeniu do pozwu.

Korespondencji e-mail nie jest dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c. Dokumenty zawierające podpisy zostały złożone w kserokopiach, które nie zostały poświadczone przez pełnomocnika.

Charakter kserokopii był wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W uchwale z dnia 29 marca 1994 r., III CZP 37/94, Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że niepoświadczona podpisem strony kserokopia nie jest dokumentem. Podobnie jak odpis, kserokopia może być jednak uznana za dokument stanowiący dowód istnienia oryginału i dlatego podlegający podwójnej ocenie. Raz, jako dokument prywatny, mający stanowić źródło wiadomości o istnieniu oryginalnego dokumentu, a drugi raz, jako dokument prywatny mający stanowić źródło wiadomości o faktach. W postępowaniu opartym na dokumencie prywatnym źródłem wiadomości jest, zgodnie z art. 245 k.p.c., zawarte w nim i podpisane oświadczenie, stąd dla uznania kserokopii za dokument prywatny, świadczący o istnieniu oryginału o odwzorowanej

w niej treści, niezbędne jest oświadczenie o istnieniu dokumentu o treści i formie odwzorowanej kserokopią. Takim oświadczeniem jest umieszczone na kserokopii

i zaopatrzone podpisem poświadczenie zgodności kserokopii z oryginałem. Dopiero wtedy można uznać kserokopię za dokument prywatny świadczący o istnieniu oryginału o treści i formie w niej odwzorowanej. Natomiast bez wspomnianego poświadczenia kserokopia nie może być uznana za dokument (zob. OSNCP 1994, nr 11, poz. 206). Stanowisku temu Sąd Najwyższy dał wyraz również w późniejszych orzeczeniach,

w tym w postanowieniach z dnia 27 sierpnia 1998 r., III CZ 107/98 (OSNC 1999, nr 3, poz. 52) i z dnia 18 października 2002 r., V CKN 1830/00 (OSNC 2004, nr 1, poz. 9) oraz w wyroku z dnia 6 listopada 2002 r., I CKN 1280/00 (niepubl.). Również w nauce prawa przyjmuje się, że niepoświadczona kserokopia nie jest dokumentem. Jeżeli zaś pismo nie może być uznane za dokument, nie może być ono też podstawą do prowadzenia dowodu w trybie art. 308 k.p.c. Odmienne ujęcie tego zagadnienia prowadziłoby do obejścia przepisów o dowodzie z dokumentu. Wymienione w art.

308 k.p.c. środki dowodowe ustawodawca zaliczył do „przyrządów utrwalających albo przenoszących obrazy lub dźwięki”. Oznacza to, że środki te, w tym także fotokopie, mają przedstawiać rzeczywistość poprzez zawarte w nich obrazy lub dźwięki, a nie przez opisy wyrażane pismem (zob. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2002 r., I CKN 1280/00, LEX nr 78358, wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 24 listopada 2010 r. I ACa 831/10 LEX nr 898656).

Wskazując jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach art. 98 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy naruszył ten przepis przez jego błędne zastosowanie a nie przez błędną wykładnię. Podstawą prawną stosunkowego rozdzielenia kosztów jest przepis art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. Samo wyliczenie procentowe przy uwzględnieniu treści rozstrzygnięcia jest prawidłowe.

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy nie są też zasadne zarzuty naruszenia prawa materialnego, to jest art. 15 i art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1206 ze zm.) poprzez niezastosowanie oraz art. 361 i 363 k.c. poprzez błędną wykładnię.

Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń dokonanych w postępowaniu, o którym mowa w art. 16, zawartej z nim ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

W razie ustalenia istnienia podstaw odpowiedzialności odszkodowawczej i przyznania na tej podstawie świadczenia dochodzi do uznania właściwego, które obejmuje dwa elementy - zasadę odpowiedzialności oraz uznaną przez ubezpieczyciela wysokość świadczenia (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 lipca 2014 r., V CSK 512/13, OSNC 2015 nr 7-8, poz. 88, str. 70).

W realiach rozpatrywanej sprawy oznacza to, że powódka, której ubezpieczyciel wypłacił odszkodowanie, uznając odpowiedzialność za ubezpieczonego sprawcę wypadku w zakresie szkody z tytułu kosztów najmu samochodu zastępczego, może powołać się na uznanie podstaw odpowiedzialności, zaś pozwany ubezpieczyciel, chcąc się zwolnić od odpowiedzialności dowieść musi, że podstawy jego odpowiedzialności jednak nie istnieją. Powódka natomiast musi wykazać wielkość poniesionej szkody, gdyż wypłata odszkodowania przez pozwanego stanowiła uznanie roszczenia tylko w zakresie, w jakim roszczenie zostało zaspokojone.

Przepis art. 16 powołanej wyżej ustawy z dnia 22 maja 2003 roku określa czynności ubezpieczyciela w przypadku szkody, tym samym nie mógł być naruszony przez Sąd I instancji przez jego niezastosowanie.

Należy podkreślić, że posługując się adekwatnym związkiem przyczynowym, zmierzamy do tego, aby sformułować rozsądne oraz zgodne z poczuciem słuszności i sprawiedliwości dyrektywy. To dzięki stosowaniu owych dyrektyw możliwe jest zarachowanie czy też przypisanie powiązań pomiędzy określonymi zdarzeniami, czyli zachowaniem się zobowiązanego do naprawienia szkody a powstałą szkodą. Jednocześnie tym sposobem zakreślone zostają odpowiednie granice odpowiedzialności odszkodowawczej (tak też A. Olejniczak, [w:] A. Kidyba (red.), Kodeks cywilny. Komentarz, t. 3, Zobowiązania. Część ogólna, Warszawa 2010, 81-82).

Co zostało już wyżej stwierdzone, zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie lub zniszczenie pojazdu mechanicznego obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego, a więc nie każde wydatki.

Niemożliwość korzystania z pojazdu jest źródłem szkody o charakterze majątkowym wówczas, gdy spowoduje wydatki posiadacza uszkodzonego lub zniszczonego pojazdu na najem pojazdu zastępczego. Stratę w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. stanowią bowiem wydatki, które służą ograniczeniu negatywnych następstw doznanych przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia bądź zniszczenia rzeczy.

Zakresem odpowiedzialności odszkodowawczej są objęte wyłącznie te negatywne majątkowe następstwa w majątku poszkodowanego, które pozostają w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem szkodzącym (art. 361 § 1 k.c.).

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy brak jest podstaw do uznania, że całość poniesionych przez poszkodowanego, udokumentowanych kosztów najmu pojazdu zastępczego była celowa i ekonomicznie uzasadniona.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uwzględnił w części apelację pozwanego i na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w punkcie

1. i zasądził od pozwanego na rzecz powódki odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 1.502,37 zł od dnia 15 stycznia 2013r do dnia 27 stycznia 2013 roku oraz umorzył postępowanie co do kwoty 1.502,37 zł, a na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego w pozostałej części i w całości apelację powódki.

Pomimo cofnięcia pozwu ze zrzeczeniem się roszczenia co do kwoty 1.968 zł Sąd Okręgowy mógł umorzyć postępowanie wyłącznie w zakresie zaskarżonej kwoty 1.502,37 zł (art. 378 § 1 k.p.c.). Sąd odwoławczy nie może rozpoznawać w postępowaniu apelacyjnym sprawy w zakresie niezaskarżonej części orzeczenia.

Koszty postępowania przed Sądem I instancji podlegają stosunkowemu rozdzieleniu na podstawie art. 100 zdanie pierwsze k.p.c.

W wypadku, gdy zapłata dochodzonej w pozwie sumy nastąpiła po wniesieniu pozwu, a więc już w toku procesu, stroną pozwaną w świetle przepisów o kosztach sądowych należy uznać za stronę przegrywającą sprawę, bez względu na to, czy zapłata nastąpiła przed, czy po doręczeniu pozwu (zob. orz. SN z 22.4.1959 r., IV CZ 37/59, OSP 1960, Nr 3, poz. 76; podobnie post. SN z: 6.11.1984 r., IV CZ 196/84, Legalis; 20.8.1979 r., I CZ 92/79, Legalis).

Uwzględniając kwotę wyplaconą powódce po wniesieniu pozwu 1.968,00 zł pozwany w I instancji przegrał postępowanie w 35,6 % (z 5.519,26 zł pozwany zapłacił 1.968,00 zł).

Powódka poniosła koszty w kwocie 1.493,00 zł (276,00 zł - opłata sądowa od pozwu, 17,00 zł - opłata skarbową od pełnomocnictwa, 1.200,00 zł - wynagrodzenie pełnomocnika. Pozwany zakład ubezpieczeń poniósł koszty w kwocie 1.517,00 zł (1.200,00 zł – wynagrodzenie pełnomocnika, 17,00 zł - opłata skarbową od pełnomocnictwa, wynagrodzenie biegłego sądowego – 300,00 zł). Łączne koszty procesu wyniosły 3.010,00 złotych. Pozwany powinien ponieść 35,6 % tych kosztów, to jest 1.071,56 złotych, a poniósł 1.517,00 zł, zatem powinien otrzymać od powódki zwrot kosztów w kwocie 445,44 złotych, a więc mniej niż ma zasądzone.

Zgodnie z art. 384 k.p.c. sąd nie może uchylić lub zmienić wyroku na niekorzyść strony wnoszącej apelację, chyba że strona przeciwna również wniosła apelację.

Apelacja powódki została oddalona w całości, a na skutek apelacji pozwanego Sąd Okręgowy nie mógł zmienić rozstrzygnięcia o kosztach na niekorzyść skarżącego.

Analogicznie przedstawia się rozliczenie kosztów tymczasowo pokrytych ze Skarbu Państwa (zaskarżony punkt 5 wyroku).

Ze Skarbu Państwa zostało wyplacone wynagrodzenie biegłego w łącznej kwocie 1.421,60 zł, z tego pozwany powinien ponieść 35,6 %, to jest 506,10 zł, a więc więcej niż został obciążony w zaskarżonym punkcie 5.

O kosztach postępowania apelacyjnego związanych z apelacją pozwanego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 zdanie drugie k.p.c. (pozwany uległ tylko co do nieznaczonej części swego żądania) w związku z art. 391 § 1 k.p.c., a o kosztach postępowania apelacyjnego związanych z apelacją powódki na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c.

Na zasądzona kwotę składają się: opłata od apelacji – 76,00 zł oraz wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego 2x 300,00 złotych.

Wynagrodzenia pełnomocników stron będących radcami prawnymi zostały określone zgodnie z § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 4 i 3, § 12 ust. 1 punkt

1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 490) w związku z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804).